

KATE ATKINSONOVÁ

přeložila
Veronika Volhejnová

CHRÁMY VESELÍ

Od autorky románu *Život za životem*

CHRÁMY VESELÍ

KATE ATKINSONOVÁ

CHRÁMY
VESELÍ

PŘELOŽILA VERONIKA VOLHEJNOVÁ

ARGO

Shrines of Gaiety

Czech edition © Argo, 2024

Copyright © Kate Costello Ltd 2022

Translation © Veronika Volhejnová, 2024

Cover art © Gabriela Sigaud Plítková, 2024

ISBN 978-80-257-4597-7

Peteru Strausovi

Každý večer, každé ráno,
té zábavy!
Žádné zlato, ale zato
té zábavy!

1926

HOLLOWAY

„Co je to, oběšení?“ zajímal se dychtivě chlapec roznášející noviny. Byl malý, teprve třináctiletý, a vyskakoval do výšky, aby lépe viděl, co tady vyvolalo takovou vaudevillovou atmosféru. Bylo krátce po svítání a nebe bylo ještě skoro úplně tmavé. To ale neodradilo dav diváků nejrůznějšího ražení, shromážděný před branami vězení Holloway. Polovina přítomných vstávala časně, ta druhá se zřejmě ještě nedostala do postele.

Mnozí diváci byli ve večerním – muži měli smoking nebo frak, ženy se pod svými kožešinami chvěly v tenoučkých hedvábných šatech s holými zády. Chlapec z nich cítil unavený odér alkoholu, parfémů a tabáku. Pracháči, pomyslel si. Překvapilo ho, že se tu tak samozřejmě mačkají s lampáři, mlékaři a dělníky z ranních směn, nemluvě už vůbec o běžné chátře a zevlounech, které vždycky přitáhla vidina jakékoli podívané, i když neměli tušení, oč půjde. Mezi ty chlapec ale sám sebe nepočítal. On byl jen zvědavý divák přihlížející pošetilostem světa.

„Tak je to oběšení?“ zopakoval naléhavěji a zatahal za rukáv nejbližšího pracháče – mohutného zarudlého muže, který držel v zubech páchnoucí doutník a v ruce otevřenou láhev šampaňského. Chlapec předpokládal, že z domova ten člověk odcházel v dokonalém stavu, ale teď měl na naškrobené bílé náprsence skvrny od jídla a špičky lakýrek pocákané zvratky. Z knoflíkové dírky mu visel červený karafiát, zvadlý po nočním hýření.

„Kdepak,“ prohlásil pracháč a přátelsky se zakolébal. „Tohle je důvod k oslavě. Pouštějí Matku Cokerovou.“

Chlapce napadlo, že „Matka Cokerová“ zní jako postava z dětské říkanky.

Po jeho druhé straně stála žena v ošuntělém gabardénu. Před sebou jako štít držela kus lepenky. Chlapec musel natáhnout krk,

aby přečetl, co je na něm napsáno. Rozzlobená ruka tam tužkou načmárala: *Práce spravedlivého jest k životu, úroda pak bezbožného ku hříchu. Přísloví 10.16.* Chlapec si ta slova přečetl a pomáhal si přitom ústy, ani se však nepokusil rozluštit, co mají znamenat. Deset let musel povinně chodit neděli co neděli na náboženství, ale tématu hříchu se mu za celou tu dobu povedlo věnovat jen minimální pozornost.

„Na vaše zdraví, madam,“ prohlásil pracháč, vesele pozvedl k šedivé ženě láhev se šampaňským a lokl si. Zamračila se na něj a zamumlala něco o Sodomě a Gomoře.

Chlapec se prosmekl davem až dopředu, odkud dobře viděl na mohutná vrata – dřevěná, pobitá železnými hřeby, která by se lépe hodila do středověké pevnosti než do ženského vězení. Kdyby tu chlapec měl dva své dvojníky a postavili by se jeden druhému na ramena jako ti čínští akrobati, které viděl v Hippodromu, pak ten nahore by akorát tak dosáhl na vršek vrat. Holloway mělo pro chlapce nádech romantiky. Představoval si krásné bezmocné dívky, lapené v těch tlustých kamenných zdech a čekající, až je někdo zachrání – nejlépe on sám.

Byl tu také fotograf z *Empire News*, připravený dokumentovat celé to pozdvižení. Jeho stavovskou příslušnost hlásala vizitka frajersky zastrčená za stuhu klobouku. Chlapec vůči němu cítil jisté spříznění – byli koneckonců oba od novin. Muž právě pořizoval skupinovou fotku houfu „krásek“. Chlapec věděl o existenci takových mladých žen, protože se nijak neostýchal prolistovat různé ty *Tatlery* a *Bystandery*, které jednou týdně roznášel do schránek.

Krásky – které se do téhle čtvrti vůbec nehodily – pózovaly před vraty vězení. Třem z nich mohlo být mezi dvaceti a třiceti a před ranním chladem je chránily luxusní kožešiny, ta čtvrtá – dosud příliš mladá na krásku – měla na sobě školní kabát z česané vlny. Obdivné pohledy objektivů nebyly zjevně pro žádnou z nich novinkou. Chlapec ty dívky fascinovaly. Ženská postava ho zaujala velmi snadno.

Fotograf vylovil z kapsy notes a zapisoval si do něj jména krásek, aby se příští den v novinách objevila správně. Nellie Cokerová měla v hrsti jejich obrazového redaktora – fotograf předpokládal, že šlo o nějakou indiskrétnost z redaktorovy strany.

„Haló!“ křikl na někoho neviděného. „Ramsay, pojdte sem taky! Pojdte k sestráám!“

Objevil se mladík a byl vtažen do houfu. Nadšený z toho zjevně nebyl, ale na pokyn se mu povedlo nasadit strnulý úsměv, právě když vyšlehl blesk.

A pak se bez fanfár otevřela malá dvířka ve velkých vratech vězení a z nich vyšla malá, vážná žena. Zamrkala v záři nově nabyté svobody. Dav začal jásat, hlavně pracháči. Ozývalo se volání: „Dobrá práce, holka!“ a „Vítej zpátky, Nellie!“, ačkoli chlapec také odněkud z davu zaslechl výkřik „Jezábel!“ Předpokládal, že to byla ta žena v šedivém gabardénu.

Nellie Cokerová působila nezajímavě a chlapec v ní neviděl nic z toho, co slýchal o Jezábel. Skoro se ztrácela za obrovskou kyticí bílých lilií a růžových růží, kterou jí někdo vtiskl do náruče. Jedna z krásek měla v rukou veliký kožich, který propuštěné vězeňkyni přehodila přes ramena, jako kdyby se pokoušela udusit oheň. Chlapcova matka udělala v podstatě totéž, když jeho malá sestřička upadla do krbu a vzplály na ní volné šatičky. Přežily to obě, na památku jim zůstalo jen pár drobných jizev.

Krásky se kolem ženy shlukly, objímaly ji a líbaly – chlapec předpokládal, že je to jejich matka. Ta nejmladší se na ni věšela tak, že to chlapec ohodnotil jako poněkud šmírácký herecký výkon. Považoval se za znalce divadla, roznášel totiž noviny k zadním vchodům všech divadel ve West Endu. Vrátným v divadle Palace byl takový veselý veterán a ten ho pouštěl při odpoledních představeních zadarmo na bidýlko. *No, No, Nanette* viděl chlapec už pětkrát a byl celý pryč do Binnie Haleové, zářivé hvězdy toho představení. Písničky „Tea for Two“ a „I Want to Be Happy“ znal celé nazpaměť, a když ho o to někdo požádal, ochotně je přezpíval. V představení byla jedna scéna, kdy sbor a Binnie (chlapec měl pocit, že už ji viděl tolikrát, že má na to důvěrné oslovení právo) přicházejí na jeviště v plavkách. Bylo to skandálně vzrušující, a kdykoli chlapec scénu viděl, oči mu mohly vypadnout z důlků.

Nepříjemná stránka věci byla, že aby se dostal zadarmo do divadla, musel poslouchat vrátného zdlouhavé historky z války a obdivovat zranění, které mu vyneslo návrat domů. Když válka začala, byl chlapci rok, a stejně jako hřích pro něj dosud nic neznamenala.

Ramsay, Nelliin mladší syn, dostal příkaz ulevit matce od břemena obří kytice, a fotograf ho zachytil, jak svírá květiny jako pýřící se nevěsta. A tahle fotografie se nakonec (k velké nevoli sester i jeho samého) druhý den objevila v novinách s popiskem SYN PROSLULÉ MAJITELKY NOČNÍHO KLUBU V SOHO NELLIE COKEROVÉ VÍTÁ SVOU MATKU PO PROPUŠTĚNÍ Z VĚZENÍ. Ramsay doufal, že se proslaví sám, nikoli jen jako přívěsek své proslulé matky. Květiny mu způsobily

prudký záchvat kýchání – kulometnou palbu *hepčí-hepčí-hepčí* – a poslíček s novinami zaslechl, jak ho matka napomenula: „Ale propána, Ramsay, ovládej se trochu!“ Přesně takhle by to jeho vlastní máma řekla jemu.

„Tak pojď, mami,“ vyzvala ji jedna z krásek. „Pojedeme domů.“

„Ne,“ prohlásila Nellie Cokerová rozhodně. „Pojedeme do Amethystu a oslavíme to.“ Kapitánka se znovu ujala kormidla.

Dav se začal rozcházet a chlapec se chystal pokračovat v roznášce novin v mnohem povznesenější náladě, protože byl svědkem historické události. Najednou si vzpomněl, že si hned ráno nasyslil jablko, ovadlé a vrásčité. Vytáhl ho z kapsy a zahryzl se do něj jako kůň. Bylo báječně sladké.

Zahlédl ho ten pracháč s doutníkem a podotkl „Dobrá šou, co?“, jako by si cenil jeho názoru. Pak mu uštědřil přátelský záhlavec a odměnil ho šestipencí. Chlapec vesele odskotačil.

Když odcházel, slyšel někoho v davu volat: „Zloději!“ Ten výraz se mohl vztahovat vlastně na kohokoli, možná až na toho muže, který celé dění sledoval v diskrétní vzdálenosti ze zadního sedadla neoznačeného auta. Vrchní kriminální inspektor Frobisher – „Frobisher z Yardu“, jak ho tituloval časopis *John Bull*. To bylo ovšem trochu nepřesné, protože momentálně ho Yard zapůjčil na stanici Bow Street v Covent Garden, kterou dostal za úkol „trochu provětrat“. Vědělo se, že tam vládne korupce, a on měl v tom košíku najít zkažená jablka.

John Bull nedávno požádal Frobishera, aby napsal sérii článků založených na jeho zážitcích u policie s tím, že by z nich později mohla vzniknout kniha. Frobisher nebyl ješitný – zdaleka ne – ale ten návrh ho potěšil. Vždycky měl knihy rád, a tak ho literární výzva zaujala. Teď si už ovšem nebyl tak jistý. Navrhl pro sérii název *Londýn po setmění*, ale časopis dával přednost názvu *Noc na čtvereční míli neřesti*. Frobisher si říkal, že ho to ani nemělo překvapit. Každý laciný plátek se vyžíval v křiklavých líčeních cizinců, kteří svádějí ženy k té či oné neřesti, když ve skutečnosti jim mnohem spíš hrozilo, že jim někdo za bílého dne vytrhne kabelku.

Nic zatím nevyšlo, ale kdykoli *Johnu Bullovi* něco odevzdal, chtěli po něm, aby to bylo šťavnatější a senzačnější. Ale být šťavnatý a senzační neměl Frobisher v povaze. Jeho uvažování bylo střízlivé, ale nikoli bez hloubky a humoru – ani jedno po něm ovšem londýnská Metropolitní policie příliš často nepožadovala.

Lenivě sledoval postup dvou žen, které se nenápadně proplétaly davem a obratně vybíraly kapsy. Frobisher v nich poznal řadové členky ženského gangu Čtyřiceti loupežnic, ale byly to poměrně malé ryby a v té chvíli ho nezajímaly.

Objevila se dvojice smetanových a černých bentleyů – jeden vlastní, jeden pronajatý pro efekt – klan Cokerových do nich nasedl a odjel. Mávali přitom jako členové královské rodiny. Zločin se vyplácí, boj proti zločinu ne. Když Frobisher viděl ty bentleye, musel potlačit záchvěv závidi a jeho zákona dbalá žluč vzkypěla. Právě si kupoval vlastní skromný vůz, neokázalý Austin Sedmičku, to nejvšednější ze všedních aut.

Impérium té pochybné Cokerové byl domeček z karet a Frobisher byl rozhodnutý, že ho skácí. Špinavé, třpytivé londýnské podsvětí se soustřeďovalo v nočních klubech a zvláště v Amethystu, křiklavém drahokamu v samém srdci nočního života. Frobisherovi nevadily ani tolik přečiny proti morálce – tanec, pití, dokonce ani drogy. Šlo o ty dívky. V Londýně se ztrácely dívky. Jen za posledních pár týdnů věděl přinejmenším o pěti, které zmizely. Ale kam zmizely? Měl podezření, že vstoupily do dveří některého z klubů v Soho a už nevyšly. Obrátil se k ženě, která seděla vedle něj na zadním sedadle neoznačeného auta, a zeptal se: „Prohlédla jste si je dobře, slečno Kellingová? A myslíte, že byste dokázala udělat to, co po vás žádám?“

„Rozhodně, pane vrchní inspektore,“ odpověděla Gwendolen.

TREFOVÁ KRÁLOVNA

V Amethystu podal Freddie Bassett, vrchní barman, Nellie další přerostlý pugét. „Vítejte doma, paní Cokerová,“ přivítal ji. Nikdy by ji neoslovil „Nellie“ – k familiárnímu chování vůči členům rodiny by se nesnížil. Měl své standardy. Byl vyškolen v Ritzu, než o své tamní místo přišel po jisté nešťastné příhodě, v níž sehrály roli dvě pokojské a sklad prádla. „Zbytek si jistě domyslíte,“ řekl Nellie, když se o místo v Amethystu ucházel. „Radši ani ne,“ odpověděla.

Nellie květiny neměla ráda, považovala je za přehnaně náročné. Podle jejího názoru se hodily jen na svatby a pohřby, a to ještě rozhodně ne na její vlastní. Nellie chtěla odejít ze světa bez ozdob, jak do něj vstoupila – nepřála si ani jednu kopretinu.

Místo květin by jí byla milejší krabice dezertů z Maison Bertaux za rohem na Greek Street – čokoládové *éclairs* nebo *baba au rhum*, nejlépe oboje. Sladkosti nesmírně milovala. To mělo své kořeny v kyselých „soor plooms“ a pepermintových „Hawick balls“, tvrdých bonbonech jejího skotského dětství. Nejhorší na vězení bylo to jídlo. Dcery jí při návštěvách Holloway nosily tvrdé bonbony. Během trestu si Nellie udělala dost jasný názor na to, jak by se mělo vězeňství reformovat, a jedno z předních míst na tom seznamu zaujímal příděl sladkostí v hodnotě dvou pencí týdně – především marshmallows a kokosové zmrzliny.

Když před šesti měsíci do Holloway odcházela, dostala od personálu Amethystu úplný roh hojnosti, jako na nějaké dožínky – velikou kytici a košík exotického ovoce, který připravil obchodník z Covent Garden, pravidelný návštěvník klubu. Personál k němu přidal nápis *Hodně štěstí*, vystříhaný z luxusního stříbrného embosovaného kartonu – vyhrabali ho v zastrčené skříni, kam se ukládala novoroční výzdoba.

Tento výstřední dar jí zabavila dozorkyně, jen se ocitla mezi těmi zlověstnými stěnami, a exotické ananasy, broskve a fíky si rozdělil personál, kdežto Nellie večeřela prostou vězeňskou stravu – obyčejnou hrachovou polévku, lojový pudink a dušené hovězí, odporné jídlo, které nikdy nepotkalo krávu, ačkoli se honosilo tvrzením, že je s ní spřízněné.

Než šla Nellie tu první noc spát, někdo prostrčil okénkem do cely květinu – červenou růži vyškubnutou z kytice. Nellie nebylo jasné, co to mělo znamenat – jestli to byl výsměch, nebo útěcha. Její spoluvězeňkyně, Belgičanka, která zastřelila svého milence, v tom měla jasno. Popadla růži a rozdupala ji, až okvětní plátky zbarvily chladnou kamennou podlahu cely.

Klub před chvílí zavřel, ale většina personálu zůstala na místě, aby uvítala kapitánku zpátky na palubě. Kapela ovšem už sbalila nástroje a odešla (tvrdošíjně si hájili svou autonomii). Už před víc než hodinou zahráli hymnu a poslední hosté, kteří tu dosud hrdinsky vydrželi, se potácivě postavili do pozoru. Nellie byla přísná (a když byla *in absentia*, dodržovala se její pravidla ještě přísněji) – jakmile se hraje *Bože, krále chraň*, nebude nikdo sedět, bez ohledu na to, jak moc je opilý. Ještě teď tu byla hrstka vytrvalých štamgastů, přátelských, světaznalých ochlastů, a s chutí se přidala ke sboru tvořenému poslíčky, vrátnými, čišníky a snídaňovým šéfkuchařem, který opakoval po Freddie: „Vítejte zpátky, paní Cokerová.“

Včera byl sice všední, ale nezvykle rušný večer. Každý druhý host jako by přišel z ragbyového zápasu nebo z hlučného opileckého večírku. Kolem Nellie se shluklo hejno unavených tanečnic. Takhle zblízka byly cítit trochu ztuchle – lacinou směsí pudru, parfému a potu – ale po té odporné atmosféře Holloway to byla vítaně známá vůně. Nellie se od nich nechala obejmout a pak je zahrnula, ať se jdou vyspat. Amethyst s každým úsvitem splaskl. Potřeboval noc, aby ožil; pak se jeho otevřená tlama dožadovala nakrmení nekonečným průvodem lidí.

Šéfkuchař v kuchyni znovu zapálil hořáky sporáku, aby Nellie připravil snídani. Slepice z Norfolku pilně zásobovaly Amethyst vejci – po tuctech je přivážel noční mlékařský vlak. Šéfkuchař se zajímal o to, co se ve vězení snídá. „Krajíc chleba, margarín a hrnek kakaa,“ informovala ho Nellie. „Tak to vám k tomu přidám ještě párek,“ rozhodl kuchař. „Nejspíš potřebujete vykrmit.“ „Nejspíš ano,“ připustila Nellie.